

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЯК ПУБЛІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Анотація. Проаналізовано особливості розвитку державної служби як публічного інституту.

Аннотация. Проанализированы особенности развития государственной службы как публичного института.

Annotation. The peculiarities of development of government service as a public institute are analysed.

Ключові слова: держава, державна служба, публічний інститут.

Процес створення державної служби як соціальної, поверненої до суспільства, до людини структури держави вимагає нових акцентів у роботі урядовців. Посилення функції служіння людям дозволить додати корпоративній культурі новий імпульс, пов'язаний з якістю соціального обслуговування людей.

Питання формування та розвитку державної служби в Україні розглядаються в роботах таких вчених, як: В. Ав'єрянов, В. Бакуменко, Ю. Битяк, Н. Гончарук, С. Дубенко, Н. Нижник, О. Петришин, М. Рудакевич, О. Оболенський, В. Цветков та ін.

Дослідження в цій галузі показують, що пошук шляхів і нових технологій, правового і кадрового забезпечення державної служби в Україні проводиться не завжди відповідаючи насущним завданням передових устремлень суспільної думки [1].

Державна служба є необхідним і важливим елементом структури держави. У перетворенні завдань і функцій держави щодо управління суспільством полягає функціональне призначення державної служби.

Метою статті є визначення особливостей розвитку державної служби як публічного інституту.

Суть державної служби має соціальну обумовленість, оскільки переслідує суспільно корисні цілі і завдання, що полягають у служінні загальнонародним інтересам. Вирішуючи багато суспільних і державних завдань державна служба виконує функції забезпечення, виконання й реалізації державної влади, яка повинна служити суспільству.

Маючи тісний зв'язок з реалізацією влади, технологією та механізмом управління, державна служба націлена на виконання функцій соціальної організації, планування і прогнозування, розробки та виконання рішень, соціальної комунікації, координації, контролю, інформування.

На сучасному етапі функціонування державної служби все більш домінуючою стає тенденція виробництва державних соціальних послуг – освітніх, виховних, правового захисту, безпеки тощо [2].

Якщо виходити із суті державної служби як адміністративної діяльності, то можна виділити такі функції: інформаційно-аналітичні, організаційно-технічні, експертні, дотримання управлінських процедур і виконання управлінських рішень, фінансово-господарські, правові, кадрові.

Як важлива сфера державно-управлінської діяльності, державна служба організовується на певних основах, чим додається чіткий орієнтир її правовому регулюванню і діяльності державних службовців.

Публічно-правові основи державної служби утворюють офіційно проголошені пріоритети і напрями суспільного розвитку, відповідні їм установки і цілі державного будівництва, а також нормативно встановлені принципи й основи організації і функціонування державної служби.

Публічною основою тут виступають, перш за все, пріоритети і цінності громадянського суспільства, правової демократичної держави, інтереси, права та свободи людини і громадянина (забезпечення і захист прав та свобод особи, верховенство закону, гласність, демократизм служби тощо).

Публічна роль державної служби, її соціальний статус визначаються характером суспільно-економічного ладу, політичної системи, типом держави, внутрішнім устроєм державного апарату, характером механізму його функціонування, персональним складом корпусу державних службовців.

Діалектика взаємодії суб'єкта й об'єкта державного управління підпорядковує цілі і завдання державно-службових взаємин потребам і волі соціуму, його первинного суб'єкта – народу. Ефективність державної служби, її соціальна корисність визначаються тим, як, яким чином і наскільки якісно вона обслуговує потреби людини, допомагає їй у житті.

Правову основу державної служби складають юридичні норми, принципи, встановлення, що регламентують порядок формування і практики її здійснення. У юридичному значенні державна служба належить до публічно-правової сфери, регулюючої суспільне, державне життя людини.

Державна служба завжди пов'язана з владою, що зумовлює специфіку її правового опосередкування й організації. У ній багато імперативного – належного, необхідного, обов'язкового, того, що потрібно здійснювати незалежно від бажання або волі особи, що знаходиться на державній службі або з нею дотичного. Тут виявляється відмінність державної служби від праці, що стосується приватного життя людини (принаймні у вільному суспільстві), де приватноправові відносини регулюються цивільним законодавством.

Таким чином, державна служба України повинна втілювати єдність елементів двох груп. З одного боку, системи правових інститутів, що визначають порядок формування та реалізації цілей і функцій держави і вживання державної влади, а з іншого – сукупності людей, спеціально підготовлених і професійно зайнятих у державному апараті для втілення соціальної ролі держави.

Така єдність додає державній службі параметри публічно-правового інституту, що займає самостійне місце серед державних, правових і суспільних інститутів.

Література: 1. Про Стратегію державної кадрової політики на 2012 – 2020 роки : Указ Президента України № 45/2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.president.gov.ua. 2. Про План заходів щодо реалізації у 2012 році положень Стратегії державної кадрової політики на 2012 – 2020 роки : Указ Президента України № 453/2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.president.gov.ua.